

Sygn. akt IV U 664/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 lipca 2017 roku

Sąd Okręgowy w Częstochowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Marzena Górczyńska-Beblot

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Oliwia Rajewska

po rozpoznaniu w dniu 20 lipca 2017 roku w Częstochowie

sprawy M. C. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w C.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania M. C. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w C.

z dnia 11 kwietnia 2017 roku Nr I// (...)

**zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału
w C. z dnia 11 kwietnia 2017 roku Nr I// (...)
i przyznaje ubezpieczonemu M. C. (1) prawo do emerytury od dnia 21 kwietnia 2017 roku.**

Sygn. akt IV U 664/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 11 kwietnia 2017 roku nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. odmówił przyznania M. C. (1) prawa do emerytury.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że na dzień 1 stycznia 1999 roku ubezpieczony legitymuje się co prawda wymaganym 25-letnim okresem składkowym i nieskładkowym, jednakże nie udowodnił 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych. W szczególności nie można zaliczyć do okresów wykonywania przez ubezpieczonego pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia

w (...) Zakładach (...) od 1 września 1972 roku do 28 lutego 1979 roku, ponieważ nie przedłożył on za ten okres świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach oraz okresu zatrudnienia

w (...) (...) ponieważ przedłożone przez niego świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych nie spełnia wymogów formalnych.

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł M. C. (1), domagając się jej zmiany i przyznania mu prawa do emerytury, albowiem w obu zakwestionowanych przez organ rentowy okresach zatrudnienia stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę w warunkach szczególnych.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, powołując się na argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

M. C. (2) urodził się w dniu (...) i nie jest członkiem OFE. W dniu 30 marca 2017 roku ubezpieczony złożył wniosek o przyznanie mu prawa do emerytury. Wnioskodawca w istotnym dla sprawy okresie do dnia 31 grudnia 1998 roku:

1. od 1 września 1972 roku do 28 lutego 1979 roku był zatrudniony w (...) Zakładach (...) w C.;
2. od 10 marca 1979 roku do 31 lipca 1991 roku był zatrudniony w (...) Zakładach (...) w C.;
3. od 1 sierpnia do 11 listopada 1991 roku pobierał zasiłek dla bezrobotnych;
4. od 12 listopada 1991 roku do 30 czerwca 1994 roku był zatrudniony w (...) Zakładach (...) w C.;
5. od 2 lipca 1994 roku do 30 czerwca 1995 roku pobierał zasiłek dla bezrobotnych;
6. od 1 grudnia 1995 roku do 30 kwietnia 1996 roku był zatrudniony w (...) sp. z o.o. w C.;
7. od 1 maja 1996 roku do 9 stycznia 1998 roku był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) s.c. K. (...)w C.;
8. od 27 stycznia do 26 lipca 1998 roku pobierał zasiłek dla bezrobotnych.

Łączny ogólny staż emerytalny odwołującego na dzień 1 stycznia 1999 roku wynosi 25 lat, 5 miesięcy i 9 dni.

(v. akta rentowe)

W dniu 1 września 1972 roku M. C. (1) podjął pracę w (...) Zakładach (...) w C. w charakterze ucznia praktycznej nauki zawodu, równoległe uczęszczając do (...) (...) Szkoły Zawodowej. Po zakończeniu praktycznej nauki zawodu, odwołujący z dniem 15 sierpnia 1975 roku został zatrudniony na stanowisku ślusarza remontowego. Ubezpieczony został przydzielony do brygady remontowej, która liczyła około 8 osób i zajmowała się naprawami maszyn i urządzeń (m.in. suwnic, maszyn do wytłaczania kształtek, pieców, młynów surowca) na wydziałach produkcyjnych Formowni, R. i P.. Wszystkie powyższe prace były wykonywane w czasie ruchu wydziałów produkcyjnych, albowiem na czas naprawy danego urządzenia tylko ono było wyłączane użytku, zaś wszystkie pozostałe, w tym te znajdujące się w jego bezpośrednim sąsiedztwie, kontynuowały pracę. Jednocześnie z uwagi na dużą awaryjność maszyn i urządzeń produkcyjnych oraz dodatkowe wykonywanie remontów planowych, brygada remontowa stale miała zapewniony front robót

i odwołujący nie był kierowany do jakichkolwiek innych zadań, prace związane z utrzymaniem ruchu wykonując stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

(v. akta osobowe ubezpieczonego oraz jego wyjaśnienia k. 27, zeznania świadków K. B. i J. P. k. 26 i 26 verte)

W dniu 10 marca 1979 roku M. C. (1) podjął pracę w (...) Zakładach (...) w C. na stanowisku ślusarza na Wydziale (...). Wydział (...) w (...) miał swój warsztat oraz zapewniał utrzymanie ruchu na wydziałach produkcyjnych. Odwołujący został przydzielony do pracy na Wydziale(...), gdzie zajmował się naprawami usterek i awarii maszyn

i urządzeń produkcyjnych, przy czym w razie potrzeby był również kierowany do napraw maszyn produkcyjnych na Wydziale(...). Nie był on natomiast nigdy kierowany do pracy w warsztacie, który miał swoją stałą obsadę. Na Wydziale (...)ubezpieczony z reguły zajmował się naprawami poważniejszych awarii maszyn produkcyjnych, natomiast drobniejsze usterki naprawiał drugi z pracujących tam ślusarzy remontowych, który miał mniejsze doświadczenie zawodowe. Dodatkowo odwołujący wykonywał również remonty planowe maszyn produkcyjnych. Wszystkie te prace ubezpieczony wykonywał w czasie ruchu Wydziału, albowiem na czas naprawy danego urządzenia tylko ono było wyłączane użytku, zaś wszystkie pozostałe, w tym te znajdujące się w jego bezpośrednim sąsiedztwie, kontynuowały pracę. Powyższe prace odwołujący wykonywał stale, w pełnym wymiarze czasu pracy i nie był kierowany do innego rodzaju zadań, a jedynie okazjonalnie, w razie potrzeby, mógł zajmować się naprawami maszyn również poza (...), np. na Wydziale (...)

(v. akta osobowe ubezpieczonego oraz jego wyjaśnienia k. 27, zeznania świadków H. C. i S. P. k. 25 verte i 26)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z postanowieniami art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2016 roku, poz. 887 ze zm.), ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

1. okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz
2. okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2).

W myśl art. 32 ust. 1 ustawy emerytalnej, ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku, będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2 i 3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 ust. 2 i 3.

Dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia (ust. 2).

Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych (ust. 4).

Co należy rozumieć pod pojęciem „przepisów dotychczasowych” rozstrzygnięte zostało w uchwale składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 13 lutego 2002 roku, III ZP 30/01 (OSNP 2002/10/243), w której wskazano, iż zawarte w art. 32 ust. 4 ustawy odesłanie do przepisów dotychczasowych, sankcjonujących obowiązywanie rozporządzenia, można odnosić tylko do tych przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. nr 8, poz. 43 ze zm.), które regulują materię określoną w przepisie ustawy, a więc wiek emerytalny, rodzaje prac lub stanowisk, oraz warunki, na jakich osobom wykonującym te prace przysługuje prawo do emerytury. Zachowały zatem moc przepisy § 4-8a określające wiek emerytalny i okres wykonywania pracy

w szczególnych warunkach pracowników wykonujących prace wyszczególnione w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia, przepisy § 9-15 określające wiek emerytalny i warunki przechodzenia na emeryturę osób zatrudnionych w szczególnym charakterze, a ponadto przepis § 3 określający ogólny wymagany okres zatrudnienia oraz przepis § 2 ust. 1 stanowiący, że okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku.

Zgodnie z § 3 w/w rozporządzenia, do uzyskania prawa do emerytury wymagany jest dla mężczyzny okres zatrudnienia w wymiarze 25 lat. Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli osiągnie wiek emerytalny, wynoszący dla mężczyzn 60 lat, ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych (§ 4 ust. 1). Praca w warunkach szczególnych winna być wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku (§ 2 ust. 1).

W ocenie Sądu Okręgowego ubezpieczony spełnia wszystkie powołane wyżej warunki do uzyskania prawa do emerytury, albowiem z dniem 21 kwietnia 2017 roku osiągnął wiek 60 lat, nie jest członkiem OFE i według stanu na dzień 1 stycznia 1999 roku posiada okres pracy w wymiarze ponad 25 lat, w tym ponad 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Na wstępie należy wskazać, że okresy pracy w warunkach szczególnych wskazane w powołanym wyżej rozporządzeniu w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach mogą być wykazywane przez zainteresowanego przed sądem wszelkimi środkami dowodowymi przewidzianymi przez Kodeks postępowania cywilnego, a w szczególności dokumentami z osobowych akt pracowniczych, zeznaniami świadków, wyjaśnieniami stron.

Nadto należy wyjaśnić, że w obecnym stanie prawnym zarządzenia resortowe zawierające uściślenia dokonane w innym okresie przez właściwych ministrów, polegające na ustaleniu wykazów stanowisk, powołane w świadectwach wykonywania prac w warunkach szczególnych nie mają wartości normatywnych, lecz jedynie informacyjne. „W państwie prawnym nie jest dopuszczalne zamieszczanie w rozporządzeniu jako akcie wykonawczym upoważnienia do podejmowania określonych działań przez inny podmiot i wyposażanie go w kompetencje wykonawcze. W świetle Konstytucji z 1997 roku rozporządzenie jako akt wykonawczy oparty na ustawie nie może zawierać subdelegacji. W konsekwencji, przedmiotem wykładni są wyłącznie przepisy ustawy i wydane na jej podstawie akty wykonawcze. [...] W rezultacie zatem o spełnieniu przesłanki „praca w szczególnych warunkach” przesądza wykonywanie pracy wymienionej w załącznikach „A” i „B” do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 roku, które stanowią integralną część rozporządzenia jako aktu wykonawczego, niezależnie od tego, w jakim zakładzie praca taka była (lub jest) wykonywana.” (por. glosa do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 7 lipca 1999 roku III RN 25/99 T. Bińczyckiej-Majewskiej OSP 2002/4/48 t.2).

W ocenie Sądu Okręgowego, z zebranego w sprawie materiału dowodowego jednoznacznie wynika, że ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę w warunkach szczególnych w okresie zatrudnienia w (...) Zakładach (...) w C. od 15 sierpnia 1975 roku (wcześniej był uczniem praktycznej nauki zawodu) do 28 lutego 1979 roku (3 lata, 6 miesięcy i 17 dni) oraz w okresie zatrudnienia w (...) Zakładach (...) w C. od 10 marca 1979 roku do 31 lipca 1991 roku (12 lat, 4 miesiące i 22 dni).

W pierwszym z powyższych okresów M. C. (2) stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał naprawy i remonty planowe maszyn i urządzeń produkcyjnych (m.in. suwnic, maszyn do wytłaczania kształtek, pieców, młynów surowca) na wydziałach produkcyjnych(...)R. i P. (...) Zakładów (...) w C., na których jako podstawowe wykonywane były wymienione w Dziale V, poz. 11 Wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku nr 8, poz. 43 ze zm.) prace przy produkcji materiałów ogniotrwałych oraz wyrobów ceramicznych.

Z kolei w drugim ze spornych okresów zatrudnienia wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał naprawy i remonty planowe maszyn i urządzeń produkcyjnych na Wydziale(...) ewentualnie Wydziale (...) i okazjonalnie Wydziale (...) (...) Zakładów (...) w C., na których jako podstawowe wykonywane były wymienione w Dziale VII, poz. 1 i 4 Wykazu A, prace przy obróbce surowców włókienniczych i ich przędzeniu oraz przy produkcji i wykańczaniu wyrobów włókienniczych.

W obu powyższych okresach wszystkie prace ubezpieczony wykonywał w czasie ruchu wydziałów produkcyjnych, na których pracował, stąd też wykonywane przez niego prace należy kwalifikować jako prace w warunkach szczególnych wymienione w Dziale XIV, poz. 25 Wykazu A, tj. prace przy bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń (...) na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie.

Ustalając faktyczny charakter pracy odwołującego w powyższych okresach Sąd Okręgowy oparł się głównie na treści dokumentów znajdujących się w jego aktach osobowych oraz zeznaniach słuchanych w sprawie w charakterze świadków K. B. (zatrudniony w (...) Zakładów (...) w C. w latach 1972-2005), J. P. (zatrudniony w (...) Zakładów (...) w C. w latach 1972-2003), H. C. (zatrudniony w (...) w latach 1981-1991) oraz S. P. (zatrudniony w (...) w latach 1971-1982), albowiem dowody te są spójne, wzajemnie się uzupełniają i tworzą jednolitą całość. Wszyscy w/w świadkowie w poszczególnych okresach pracowali razem z odwołującym (w tym S. P. był mistrzem na(...) na której pracował ubezpieczony), stąd też całą wiedzę w sprawie posiadali wyłącznie z własnych bezpośrednich obserwacji jego pracy. Nadto wiarygodności powyższych dowodów nie kwestionował organ rentowy, który w toku procesu nie przedstawiał żadnej argumentacji i dowodów na poparcie twierdzeń zawartych w zaskarżonej decyzji.

Ubezpieczony legitymuje się okresem pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu w warunkach szczególnych w wymiarze przekraczającym 15 lat (12 lat, 4 miesiące i 22 dni oraz 3 lata, 6 miesięcy i 17 dni, co łącznie stanowi 15 lat, 11 miesięcy i 9 dni) oraz jak już wyżej wskazano spełnia wszystkie pozostałe warunki do nabycia prawa do emerytury.

Wobec powyższego, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. oraz przepisów powołanych w treści uzasadnienia, zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury od dnia 21 kwietnia 2017 roku.